

Ministerie Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening
Mw. M. Keijzer
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

14 maart 2025

Consultatiereactie wetsvoorstel 'Nieuwe regels inzake huisvesting vergunninghouders'

Geachte mevrouw Keijzer,

In deze brief maakt Stichting voor Vluchteling-Studenten UAF haar bezwaren kenbaar tegen het wetsvoorstel inzake het verbod op voorrang voor vergunninghouders bij de toewijzing van woningen, dat in consultatie is gebracht. Het UAF maakt zich, samen met een groot aantal gemeenten, woningcorporaties, het COA en maatschappelijke organisaties, grote zorgen over de negatieve gevolgen van dit wetsvoorstel.

Een verbod op voorrang voor huisvesting van statushouders betekent samengevat, dat:

- De problemen in de asielopvang verder zullen toenemen doordat steeds meer statushouders - bij gebrek aan alternatieve huisvesting - vastzitten in tijdelijke opvanglocaties.
- Volwaardig meedoen (de taal leren, een opleiding volgen en werken) en bijdragen aan de samenleving zo voor vergunninghouders onmogelijk wordt.
- Het voor gemeenten juist moeilijker wordt om woonruimte eerlijk te verdelen. Een verbod op voorrang draagt bovendien niet of nauwelijks bij aan het oplossen van het grote tekort aan sociale huurwoningen.

Meer problemen in de asielopvang en een verdere rem op meedoen

Met dit wetsvoorstel wordt het gemeenten nagenoeg onmogelijk gemaakt om statushouders te huisvesten in hun reguliere woningvoorraad. Op dit moment zitten al ca.18.000 statushouders vast in asielzoekerscentra omdat er geen reguliere huisvesting beschikbaar is¹. De opvang raakt hierdoor nog voller, de leefbaarheid komt verder onder druk te staan en de kosten zullen alleen maar verder stijgen. Bovendien is een eigen woonruimte een voorwaarde om mee te kunnen doen in de samenleving; de taal goed te leren, een opleiding te volgen en te werken. Het starten met hun inburgering, volwaardig participeren en integreren wordt statushouders zo onmogelijk gemaakt. De doelstellingen en uitvoerbaarheid van de Wet inburgering 2021 komen als gevolg van dit wetsvoorstel ernstig in het gedrang, zeker wanneer de beoogde afschaffing van de huisvestingstaakstelling voor gemeenten daadwerkelijk ten uitvoer wordt gebracht.

¹ Nieuwsbericht Ministerie Asiel en Migratie (14 februari 2025). Zie: [Kabinet stimuleert gemeenten voor huisvesting statushouders | Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl](#)

Eerlijk verdelen betekent oog hebben voor verschillen

Dit wetsvoorstel beoogt het verdelen van de schaarse woonruimte eerlijker te maken door vergunninghouders en 'reguliere' woningzoekenden gelijk te behandelen. Maar het tegendeel is het geval. Vergunninghouders hebben als gevolg van deze maatregelen feitelijk geen zicht op passende huisvesting, zo oordeelde de Raad van State in 2023². Zij beschikken immers veelal niet over de middelen om een particuliere huurwoning te betalen, hebben minder gelegenheid om een wachttijd op te bouwen en ontberen vaak het sociaal netwerk om langdurig bij te verblijven. Denk alleen al aan de meest kwetsbare groep, de alleenstaande minderjarige asielzoekers (amv's), die hierdoor langer in de amv-opvang moeten verblijven, waar nu al grote tekorten zijn. Vanaf hun 18de dreigt door deze maatregelen juist deze groep dak- en thuisloos te worden en ligt uitbuiting op de loer.

Het beoogde eerlijker verdeelsysteem door gelijke behandeling betekent voor statushouders juist een ongelijke kans op huisvesting. Dit wetsvoorstel staat daarmee op gespannen voet met het Vluchtelingenverdrag en met artikel 32 van de EU-kwalificatierichtlijn (sub 2), die voorschrijft dat lidstaten zich moeten inspannen om vluchtelingen op het gebied van toegang tot huisvesting gelijke kansen te bieden³.

Bij een eerlijke en rechtvaardige verdeling van schaarse woningen moet een gemeente rekening kunnen houden met inwoners voor wie met spoed woonruimte nodig is (bv. slachtoffers van huiselijk geweld, mantelzorgers, ggz-cliënten) en voor wie naast spoed ook geen alternatief is op passende woonruimte, zoals statushouders. Het recht op behoorlijke huisvesting is een fundamenteel mensenrecht voor iedereen. Dus zowel voor de huidige inwoners van Nederland als voor statushouders. De overheid is bij wet verantwoordelijk voor voldoende, betaalbare, kwalitatief goede en passende huisvesting, met speciale aandacht voor mensen in de meest kwetsbare situaties. Het alternatief van tijdelijke woonruimte in de vorm van doorstroomlocaties is er op dit moment niet. Onder de gegeven omstandigheden is het niet te verwachten dat er gemeenten zullen zijn die bereid zullen zijn een dergelijke doorstroomlocatie te organiseren. De VNG waarschuwt gemeenten niet zonder reden voor het risico dat een gemeente loopt zodra zij dit doet⁴.

² Advies Raad van State uitgebracht op 29 maart 2023: Voorstel van wet van het lid Kops over wet voorrang voor Nederlanders. Zie: <https://www.raadvanstate.nl/adviezen/@135714/wo4-23-00029/>

³ Artikel 32, sub 2 van de EU-kwalificatierichtlijn luidt: *De lidstaten spannen zich in, onverminderd de ruimte die wordt gelaten voor nationale spreiding van de personen die internationale bescherming genieten, een beleid te voeren dat erop gericht is discriminatie van personen die internationale bescherming genieten, te voorkomen en hun op het gebied van toegang tot huisvesting gelijke kansen te bieden.* Zie: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011L0095&from=HR>

⁴ Waarschuwing aan gemeenten voor risico's doorstroomlocaties (VNG, 10 maart 2025). Zie: <https://vng.nl/nieuws/waarschuwing-aan-gemeenten-voor-risicos-doorstroomlocaties>

Geen oplossing voor woningtekort

Slechts zes procent van de vrijgekomen corporatiewoningen werd in 2021 toegewezen aan een statushouder, zo meldt het CBS⁵. Gemeenten verbieden voorrang te verlenen aan statushouders zal de wachttijd voor reguliere woningzoekenden dan ook nauwelijks verkorten. Nu al bepalen gemeenten zelf of zij statushouders voorrang willen verlenen bij het toewijzen van een sociale huurwoning. Minder dan de helft van de gemeenten doet dit, en legt hiervoor verantwoording af aan haar inwoners. Het bouwen van woningen is de enige echte oplossing. In de tussentijd moet gemeenten niet de instrumenten ontnomen worden om gericht en lokaal woningbeleid te kunnen voeren, waarvoor zij verantwoordelijk zijn.

De genoemde gevolgen zijn voor het UAF reden om de minister op te roepen dit wetsvoorstel niet in te dienen.

Hoogachtend,

Mirjam Huisman
Directeur-Bestuurder Stichting voor Vluchteling-Studenten UAF

⁵ In 2021 werd 6 procent van alle vrijgekomen corporatiewoningen toegewezen aan huishoudens met statushouders (CBS, 14 januari 2024). Zie: [6 procent vrijgekomen corporatiewoningen in 2021 naar statushouders | CBS](#)